

סיפורים נפלאים פרשת תולדות

"אברהם הוליד את יצחק" (כה, יט)

המגיד מדובנא ביקר פעם בביתו של גביר אחד, וביקש להתרימו לדבר צדקה, אולם הגביר ששמו יצחק, היה קמצן גדול, ולא הועילו מאמציו והשתדלויותיו של המגיד. לבסוף אמר לו המגיד, אם אינך תורם משהו יחשוד בך העולם שהנך ממוזר. חרה אפו של הגביר על דברים אלו, אך גברה סקרנותו, ושאל את המגיד, מה פשר הדברים שהשמעת באזני זה עתה. אמר לו המגיד, בריש פר' תולדות פירש רש"י לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה... מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל 'אברהם הוליד את יצחק'.

נשאלת השאלה ומה עם האנשים הרבים, שלא הכירו את אברהם פנים אל פנים.

אלא חכמינו ז"ל אומרים (בבא קמא צז:): שאברהם טבע מטבע, שעליו צר את צורתו מצד אחד ואת צורת יצחק מצד שני, וכך היו הכל רואים בעזרת המטבע, שקלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. כמה דברים אמורים בשעה שיצחק מוציא מכיסו את המטבע, אבל אם יצחק קופץ את ידו, ומסרב להציג את המטבע שברשותו, הרי הוא נותן מקום לחשוד, שהוא חס ושלום ממוזר...

"ויעתר יצחק לה'" (כה, כא)

הרבה והפציר בתפילה (רש"י)

הרב יעקב שכטר שליט"א, סיפר למגיד המישרים רבי שלמה לוונשטיין שליט"א, כי פעם הזמינו אותו לישיבה מסויימת לדבר בפני הבחורים. בין הדברים סיפר להם, כי בקהילת אופקים, בתקופת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל כמרא דאתרא, התגורר שם אברך ל"ע חשוך ילדים. השנים חלפו. צערו ויגונו של אותו אברך ורעייתו היו עצומים. הם ניסו לעשות כל סגולה שנאמרה להם - אך מאומה לא הועיל.

באחד הימים קרא לו הרב פינקוס ואמר: "יודע אתה, ישנה סגולה אחת שעדיין לא עשינו, אולם כעת אין לי זמן, תבוא אליי בבקשה בשעה שתים עשרה בלילה...". הלה תמה לשעה המאוחרת, שבה התבקש להגיע לרב, אולם מה לא יעשה האדם כדי ליכות בפרי בטן? בשתים עשרה נקש מיודענו בדלת ביתו של הרב פינקוס. הרב הוביל אותו אל הרכב, וכששניהם התיישבו, החל בנסיעה.

"מה הסגולה?", ניסה האברך להבין. "חכה", השיב הרב. הרכב דהר לכיוון באר שבע, ומשם לכיוון ירוחם... שלושים ארבעים קילומטר של מדבר למלוא כל האופק. להפתעתו המרובה הרב עוצר באמצע שום מקום. "כאן תרד", אומר לאברך, שמנסה למצוא איזה אות חיים בין החולות והשיממון.

"מה צריך לעשות? מהי הסגולה?" הוא תוהה ומבקש מהרב הבהרות. והרב פינקוס עונה: "כעת השעה שתים

עשרה וחצי בלילה, אני אגיע בע"ה בשלוש וחצי לאסוף אותך... יש לך שלוש שעות לבכות ולצעוק... אף אחד לא שומע אותך כאן - רק הקב"ה. תבכה, תצעק ותתחנן...".

"סופו של הסיפור הוא", הרים הרב שכטר את קולו לפני הבחורים, "שתשעה חודשים מאוחר יותר, נולד לבני הזוג הללו בן...".

כשיצאתי מן הישיבה, סיים הרב שכטר, ניגש אלי אחד הבחורים ואמר לי: "כבוד הרב, אני הוא אותו הבן, שנולד לבני הזוג שהרב דיבר עליהם!..."

"ויתרוצצו הבנים בקרבה" (כה, כב)

פירש"י כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודת כוכבים עשו מפרכס לצאת.

הגאון ר' שמעון סופר זצ"ל אב"ד קראקא הוכיח פעם את בעלי הבתים בעירו בענין ההשגחה שידקדקו על בניהם שלא די שלומדים בחיידר טוב ואצל מלמד ירא ה', אלא צריכים להזהר מאד שלא יתחברו עם חברים לא טובים שעלולים חלילה לקלקל את בניהם לעזוב אורחות חיים.

ואמר כי ניתן ללמוד זאת מדברי רש"י הנ"ל דלכאורה צריך להבין דבשלמא עשו רצה לצאת כדי למלאות תאוותיו ולעבוד ע"ז, אבל יעקב למה לו לרוץ לבית המדרש ללמוד תורה הרי אמרו חז"ל שהולד קודם שנולד נר דלוק על ראשו ומלאך מלמדו כל התורה כולה, ומה היה חסר לו בחלק הרוחני שרצה לצאת, אלא הענין הוא שאף שהיה לו רבי מלאך בכל זאת לא רצה ללמוד במקום שיש לו שם חבר עשו בחדר אחד.

(הגאון ר' שמעון סופר בן מרן החתם סופר זי"ע)

"ויגדלו הנערים" (כה, כז)

פירש רש"י, שכל זמן שהיו קטנים לא היו ניכרים במעשיהם, אולם כיון שנעשו בני שלוש עשרה זה פירש לבתי מדרשות, וזה פירש לעבודת גילולים.

להרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב היה בן, זאב שמו. היה הילד זאב ככל הילדים בני גילו, כמותם למד, וכמותם השתובב ושיחק. כאשר התקרב לגיל שלוש עשרה, פנה אביו הצדיק לסופר סת"ם מומחה, בבקשה כי יכתוב תפילין עבור בנו יקירו. ניגש הסופר למלאכה בקדושה ובטהרה וברוב רגש, לא בכל יום מזדמן לו לסופר לכתוב תפילין לבנו של צדיק הדור. כאשר סיים, בא הסופר לרבי יחיאל מיכל והראה לו את הפרשיות. שמח רבי יחיאל מיכל בפרשיות המהודרות, אולם בקשה אחת הייתה בפיו לפני שתכניס את הפרשיות לבתים, הבא אותם אלי

שוב. כעבור זמן בא הסופר ובידיו הבתים והפרשיות. נטל רבי יחיאל מיכל את הפרשיות בידיו והחל בוכה, בכי חרישי מעומק הלב. והדמעות, דמעות קודש, גולשות לתוך בתי התפילין.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת תולדות

לו: "את בכורתך לקח, והנה עתה לקח ברכתי". אמר: בכך הייתי מצר וחרד, שמא עברתי את שורת הדין, עכשיו לבכור ברכתי, "גם ברוך יהיה" (רש"י כז, לו).

מי מסוגל להבין את עשו - בא מן השדה והוא עיף, וחומד את נזיד העדשים. כשהוא מתבקש לשלם תמורתו בבכורה, החל לחרף ולגדף את העבודה שבבכורים (בראשית רבה סג, יג), וצחק צחוק גדול על אחיו התמים, שמחשיב את הבכורה ומוכן לתת תמורתה נזיד עדשים (שם, יד) - וכעת, שיעקב אבינו השתמש בזכות הבכורה לקבל את הברכות, מתמרמר הוא על 'רמאותו...' אבל כזה הוא הטבע האנושי...

שמעתי מעשה בדין ירא שמים, אבל ממה חיים, ייקח שוחד, אבל אסור, החליט לקחת בשינוי. לתובע ייחד את הנעל הימנית, ולנתבע את הנעל השמאלית.

לפני הדין היה מחליף את נעליו בנעלים שבחדר המבוא, לראות באיזו מהן טמנו תכריך שטרות. ואם בשתייהן, איזו מפריעה יותר להליכה.

יום אחד תחב רגליו, והימנית בקושי נכנסה. מצא סמוכין למכביר להצדיק את התביעה, ופרכות לכתות את גרסת הנתבע. לאשרו, מעולם לא נכשל, תמיד נתן הצד הצודק את השוחד. יצא התובע וכל תאוותו בידו, והדין צלע החוצה וחלץ את החפיסה מנעלו, והנה היא תכריך נירות בעלמא. "איזו שחיתות", רטן. "איזו רמאות!" אין אמון בבני אדם... זהו שאמרו, שאין האדם רואה נגיע עצמו. הוא נוטל שוחד, ומעייניו ברמאות הזולת... (והגדת)

"וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה" (כח, ט)

כתב רש"י "על נשיו - הוסיף רשעה על רשעתו (ר"ל מרשעת על מרשעיות שהיו לו כבר) שלא גירש את הראשונות". למה הדבר דומה? היה אחד שהגיע אל הרופא להיבדק, אמר לו הרופא שלפי תוצאות בדיקות הדם, חייב הוא להתחיל בדיאטה כבר מהיום, ואם לא הרי שהוא בסכנת חיים. שואל אותו אחד את הרופא מה עלי לעשות בשביל זה? אומר לו הרופא, הנה אכין לך תפריט מסודר, לארוחות בוקר צהריים וערב, בבוקר תאכל שתי פרוסות של לחם מקמח מלא עם כך וכך ירקות, בצהריים מנה אחת של עוף עם תוספת אחת בלבד ובערב ג'כ שתי פרוסות של לחם מקמח מלא עם קצת גבינה, וירקות ללא הגבלה.

שמע אותו אדם, ורשם את הדברים. כשעמד בפתח לצאת מן החדר, שאל את הרופא, "רק דבר אחד אני רוצה לדעת, את התפריט שהכנת לי, לאכול לפני הארוחה או אחרי הארוחה?"... כך גם עשיו, שהיו לו כבר כמה רשעיות, הלך ונשא את מחלת בת ישמעאל כי אביו מקפיד שישא דוקא למשפחה זו... (ציוני תורה)

והסופר רואה ומשתומם. כאשר נרגע הרבי מבכיו, היו בתי התפילין מלאות מדמעותיו. רוקן הרבי את הבתים, ייבש אותם פנה ואמר לסופר, עתה רשאי אתה להכניס את הפרשיות אל תוך הבתים. בהגיע היום והנער זאב החל להניח תפילין, חל שינוי בנער ללא הכר, ליבו התמלא באהבת תורה ויראת שמים, ומאז עלה ונתעלה עד שהיה לאחד מצדיקי הדור, ה"ה הרה"ק ר' זאב מז'אברז' זי"ע.

"וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו" (כו, יח)

אחרי פטירתו של האדמו"ר ר' מנחם מנדל מווארקה, הכתירו חסידיו את בנו, ר' בונם האדמו"ר מאוטבוצק - ווארקה. קודם להכתרה, נסע ר' בונם לאדמו"ר ר' יעקב מרדזמין, שיסמוך ידיו עליו. ברדזמין לא הסבירו לו פנים, והוא עמד בתור כמו כל החסידים ומבקשי הברכות.

כאשר נכנס לחדרו של הרבי והעלה בקשתו לברכה, שאלו המארח: את הסבא הכרנו, מהאבא שמענו, ואתה מה? ענה לו ר' בונם מאוטבוצק בחריפות: אצל אברהם אבינו מצינו חפירות באר, אצל יצחק גם כן, אולם אצל יעקב לא מצינו חפירת בארות, מהטעם שאברהם ויצחק חפרו בארות מים חיים, ואז כבר יכול הנכד-הבן לשאוב בקלות ישר מן המעיין. מיד הושיט לו הרבי מרדזמין את ידו ואמר: "שלום עליכם הרבי מווארקה".

אחר כך נענה ואמר: ואנו דורשים כך. אברהם חפר בארות חדשות, יצחק חפר בארות חדשות, יעקב אמר: בארות חדשות אין בכוחי לחפור - אשמור לפחות על הבארות שחפרו אבותי, שלא ייסתמו מעצמן ושלא יסתמו אותם פלישתים בעפר... ("שארית מנחם")

"וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו" (כו, מא)

שאלו את הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, מדוע כאשר יש ליהודי שאלה בעניני טריפה, הוא רץ לשאול את הרב ומקבל את פסק דינו בהכנעה, גם אם הדבר כרוך בהפסד ממון, ואילו כשיש לו דין תורה עם חברו בעניני ממונות, מנהגו של עולם שפסקו של הרב מתקבל על ידי החייב בתרעומת. אמר להם רבי יהונתן: בדיני ממונות כשאדם אחד מפסיד, בעל דינו מרוויח, ואת זה קשה למפסיד לסבול, זה שכתוב בתורה "וישטם עשו את יעקב" לא על זה שהוא לא קיבל את הברכות, אלא "אשר ברכו אביו" על כך שיעקב כן קיבלם.

"ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד" (כו, לג)

למה חרד יצחק, אמר: שמא עוון יש בי, שברכתי קטן לפני גדול ושניתי סדר היחס. התחיל עשו מצווח: "הכי יקרא שמו יעקב, ויעקבני זה פעמים". אמר לו אביו: מה עשה לך? אמר